

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2609/2566

พนักงานอัยการจังหวัดพิจิตร โจทก์ นาย พ. จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 3, ป.อ. มาตรา 17, ป.อ. มาตรา 92, ป.ยาเสพติด มาตรา 1, ป.ยาเสพติด มาตรา 90, ป.ยาเสพติด มาตรา 145, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 97, พ.ร.บ.ให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 4

ย่อ / หลักกฎหมาย

การปรับบทลงโทษฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และฐานพยายามจำหน่าย เป็นหลายกรรม และการเพิ่มโทษกึ่งหนึ่งตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 97 นั้น เนื่องจากมี พ.ร.บ.ให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติดที่ออกบังคับใช้ในภายหลังได้ยกเลิก พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 และรวมทั้งที่แก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับ ซึ่ง ป.ยาเสพติด มาตรา 1 บทนิยามคำว่า "จำหน่าย" มีความหมายรวมถึงการมีไว้เพื่อจำหน่ายด้วย ดังนั้น ความผิดฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในความครอบครองเพื่อจำหน่ายและฐานพยายามจำหน่ายจึงเป็นความผิดอย่างเดียวกัน การที่ศาลปรับความผิดทั้งสองฐานเป็นหลายกรรม จึงหนักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังซึ่งลงโทษจำเลยฐานจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนเพื่อการค้าตาม ป.ยาเสพติด มาตรา 90, 145 วรรคสอง (1) เพียงกรรมเดียว กรณีจึงอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะกำหนดโทษใหม่ตาม ป.อ. มาตรา 3 (1) สำหรับบทบัญญัติเรื่องการเพิ่มโทษกึ่งหนึ่งตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 97 ได้ยกเลิกไปแล้ว ส่วน ป.ยาเสพติดซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังไม่มีบทบัญญัติให้เพิ่มโทษได้เช่นเดิมอีก ดังนั้น ศาลจึงไม่อาจเพิ่มโทษทั้งตามกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดและกฎหมายที่ใช้ในภายหลังกระทำความผิดได้ กรณีจึงอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะกำหนดโทษให้จำเลยใหม่ตาม ป.อ. มาตรา 3 (1) เช่นกัน แต่อย่างไรก็ดี เมื่อตาม ป.อ. มาตรา 17 บัญญัติว่า บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไปในประมวลกฎหมายอาญาให้นำไปใช้ในกรณีแห่งความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย ดังนั้น แม้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ อันเป็นกฎหมายอื่นที่มีใช้กฎหมายในประมวลกฎหมายอาญา ไม่ได้บัญญัติเรื่องการเพิ่มโทษเพราะการกระทำผิดซ้ำไว้ เมื่อจำเลยกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอีกเพราะไม่เจ็ดหลาบ และโจทก์มีคำขอให้เพิ่มโทษตามกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดไว้แล้ว ย่อมถือได้ว่าโจทก์มีความประสงค์ขอเพิ่มโทษฐานไม่เจ็ดหลาบ ศาลย่อมมีอำนาจเพิ่มโทษจำเลยได้หนึ่งในสาม ตาม ป.อ. มาตรา 92 ที่เป็นบททั่วไปได้

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 15 วรรคสาม (2), 57, 66 วรรคหนึ่งและวรรคสอง, 91 ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 80 พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 7 พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง, 157/1 วรรคสอง การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ฐานเสพเมทแอมเฟตามีนและฐานเป็นผู้ซบซึ้งเสพเมทแอมเฟตามีน เป็นการกระทำความผิดเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท

ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 157/1 วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 91 ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุก 8 เดือน ฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย จำคุก 5 ปี และปรับ 450,000 บาท ฐานพยายามจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดสำเร็จ จำคุก 5 ปี เพิ่มโทษกระทงละกึ่งหนึ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 97 ฐานเป็นผู้ซื้เซฟเมทแอมเฟตามีน เป็นจำคุก 12 เดือน ฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย เป็นจำคุก 7 ปี 6 เดือน และปรับ 675,000 บาท ฐานพยายามจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน เป็นจำคุก 7 ปี 6 เดือน รวมจำคุก 14 ปี 24 เดือน และปรับ 675,000 บาท จำเลยให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุก 7 ปี 12 เดือน และปรับ 337,500 บาท ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 หากต้องกักขังแทนค่าปรับให้กักขังเกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี ริมของกลาง คดีถึงที่สุด จำเลยยื่นคำร้องขอให้กำหนดโทษใหม่ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ศาลชั้นต้นมีคำสั่งกำหนดโทษจำเลยใหม่เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 90, 145 วรรคสอง (1) การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ฐานเป็นผู้ซื้เซฟเมทแอมเฟตามีน จำคุก 8 เดือน ฐานจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนเพื่อการค้า จำคุก 5 ปี และปรับ 450,000 บาท รวมจำคุก 5 ปี 8 เดือน และปรับ 250,000 บาท (ที่ถูก ปรับ 450,000 บาท) เพิ่มโทษกระทงหนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 92 รวมจำคุก 7 ปี 6 เดือน 20 วัน และปรับ 600,000 บาท ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุก 3 ปี 9 เดือน 10 วัน และปรับ 300,000 บาท ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 หากต้องกักขังแทนค่าปรับให้กักขังได้เกินหนึ่งปีแต่ไม่เกินสองปี จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดียาเสพติด พิพากษากลับ ให้ยกคำร้องของจำเลย จำเลยฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่า กรณีมีเหตุกำหนดโทษให้จำเลยใหม่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) หรือไม่ เห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 บัญญัติว่า "ถ้ากฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในภายหลัง การกระทำความผิด ให้ใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดไม่ว่าในทางใด เว้นแต่คดีถึงที่สุดแล้ว แต่ในกรณีที่คดีถึงที่สุดแล้ว ดังต่อไปนี้ (1) ถ้าผู้กระทำความผิดยังไม่ได้รับโทษ หรือกำลังรับโทษอยู่ และโทษที่กำหนดตามคำพิพากษาหนักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง... ให้ศาลกำหนดโทษเสียใหม่ตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง..." ดังนั้น คำว่ากฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดหรือกฎหมายที่ใช้ในภายหลังกระทำความผิดดังกล่าวนี้ หมายถึงกฎหมายที่บัญญัติถึงการกระทำอันเป็นความผิด หรือบัญญัติถึงกำหนดโทษหรือโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น ซึ่งในคดีนี้ได้แก่บทบัญญัติความผิดฐานเป็นผู้ซื้เซฟเมทแอมเฟตามีน ฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ฐานพยายามจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน การปรับบทลงโทษฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และฐานพยายามจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนเป็นหลายกรรม และบทบัญญัติเรื่องการเพิ่มโทษกึ่งหนึ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 97 หากมีการแก้ไขบทกฎหมายดังกล่าวในทางที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดและมีผลที่จะทำให้จำเลยได้รับโทษน้อยลง ศาลก็มีอำนาจแก้ไขโทษที่จะลงแก่

จำเลยได้ภายในเงื่อนไขของมาตรา 3 นั้น สำหรับความผิดฐานเป็นผู้ขี้เซาเมทแอมเฟตามีน ฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และฐานพยายามจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน การกำหนดโทษใหม่จะต้องปรากฏว่าโทษที่กำหนดตามคำพิพากษานักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังคดีนี้ คำพิพากษาศาลชั้นต้นกำหนดโทษในความผิดฐานเป็นผู้ขี้เซาเมทแอมเฟตามีน จำคุก 8 เดือน ซึ่งมีโทษตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง, 157/1 วรรคสอง ประกอบประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 162 ระวังโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี 4 เดือน หรือปรับไม่เกิน 26,666.66 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และคำพิพากษาศาลชั้นต้นกำหนดโทษในความผิดฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย จำคุก 5 ปี และปรับ 450,000 บาท และฐานพยายามจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน จำคุก 5 ปี เมื่อข้อเท็จจริงได้ความตามคำพิพากษาที่ถึงที่สุดว่า จำเลยมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย 67 เม็ด และพยายามจำหน่ายไป 20 เม็ด บ่งชี้ให้เห็นว่าจำเลยมีไว้เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่จะได้รับจากการจำหน่ายเป็นการทั่วไป จึงเป็นความผิดฐานจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนเพื่อการค้า ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 90, 145 วรรคสอง (1) มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 200,000 บาท ถึง 2,000,000 บาท ดังนั้น คำพิพากษาศาลชั้นต้นที่กำหนดโทษฐานเป็นผู้ขี้เซาเมทแอมเฟตามีน ฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และฐานพยายามจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนดังกล่าว จึงไม่หนักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง กรณีไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะกำหนดโทษให้จำเลยใหม่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่ เห็นว่า สำหรับการปรับบทลงโทษฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และฐานพยายามจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนเป็นหลายกรรมและการเพิ่มโทษกึ่งหนึ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 97 นั้น เนื่องจากได้มีพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 ออกใช้บังคับ โดยในมาตรา 4 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 รวมทั้งที่แก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับ และให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติดท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าวแทนซึ่งตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 1 ได้นิยามคำว่า "จำหน่าย" ให้หมายความว่ารวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่ายด้วย ดังนั้น การมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย การจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนและการพยายามจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ตาม จึงเป็นความผิดอย่างเดียวกันคือจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน แตกต่างจากกฎหมายเดิมที่ใช้ในขณะกระทำความผิดซึ่งแยกเป็นคนละฐานความผิด ดังนั้น การปรับบทลงโทษฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และฐานพยายามจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนเป็นหลายกรรม จึงหนักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง ซึ่งลงโทษจำเลยฐานจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนเพื่อการค้า ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 90, 145 วรรคสอง (1) เพียงกรรมเดียว จึงอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะกำหนดโทษให้จำเลยใหม่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) สำหรับบทบัญญัติเรื่องการเพิ่มโทษกึ่งหนึ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 97 ได้ถูกยกเลิกไปแล้ว ส่วนประมวลกฎหมายยาเสพติด ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังไม่มีบทบัญญัติให้เพิ่มโทษได้เช่นเดิมอีก ดังนั้น ศาลจึงไม่อาจเพิ่มโทษทั้งตามกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดที่ถูกยกเลิกไปแล้ว และตามกฎหมายที่ใช้ในภายหลังการกระทำความผิดได้ การเพิ่มโทษกึ่งหนึ่งจึงหนักกว่าโทษที่กำหนด

ตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง จึงอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะกำหนดโทษให้จำเลยใหม่ตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) เช่นกัน แต่อย่างใดก็ตามเมื่อประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 17 บัญญัติว่า บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไปในประมวลกฎหมายอาญาให้นำไปใช้ในกรณีแห่ง ความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย ดังนั้น แม้กฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษอันเป็นกฎหมาย อื่นที่ไม่ใช่กฎหมายในประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้บัญญัติเรื่องเพิ่มโทษเพราะกระทำความผิดอีก ไว้ ก็มิได้หมายความว่า ศาลไม่อาจเพิ่มโทษตามบทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไปใน ประมวลกฎหมายอาญา เมื่อจำเลยกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอีกโดยไม่ขัดหลาบ และ โจทก์ได้ขอเพิ่มโทษจำเลยตามกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด มาตรา 97 ไว้แล้ว ย่อม ถือได้ว่าโจทก์มีความประสงค์จะขอเพิ่มโทษฐานไม่ขัดหลาบและได้กล่าวในคำฟ้องตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 159 วรรคหนึ่ง แล้วด้วย ศาลย่อมมีอำนาจเพิ่ม โทษจำเลยหนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 92 ที่เป็นบททั่วไปได้ จึงถือว่า ความผิด อย่างเดียวกันฐานจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน และการเพิ่มโทษเป็นส่วนหนึ่งของโทษที่กำหนดตาม คำพิพากษา คำสั่งศาลชั้นต้นที่กำหนดโทษจำเลยใหม่ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ที่ศาลอุทธรณ์ พิพากษากลับให้ยกคำร้องของจำเลย ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังขึ้นบางส่วน พิพากษากลับ ให้บังคับคดีไปตามคำสั่งกำหนดโทษใหม่ของศาลชั้นต้น

องค์คณะ

ปริญญญา สุตรสุวรรณ · รัชนี สุขใจ · พอพันธ์ คัดจิตต์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/2609/2566>